

Aan AROHM Oost-Vlaanderen
Ruimtelijke Ordening

t.a.v. Hedwige Van Durme

(kopij Afd. Natuur Oost-Vl. &
Interdepartementale Windwerkgroep)

Kliniekstraat 25, 1070 BRUSSEL
tel. 02/ 558 18 11 – fax 02/ 558 18 05
e-mail : info@instnat.be
website : www.instnat.be

uw kenmerk
8.00/44021/19115.26

ons kenmerk
Adviesnota IN.A.2003.201.

Bijlagen
Advies IN.A.2003.15

vragen naar / e-mail
Joris Everaert
joris.everaert@instnat.be

telefoonnummer
02/ 558 18 27

Datum
05/11/2003

**Betreft: Windturbinepark Gentse Kanaalzone Kluizendok.
Aanbevelingen in het kader van een mogelijke impact op vogels.**

Geachte,

Aan de hand van de gegevens waarover we momenteel beschikken, kan het volgende vermeld worden. Het Instituut voor Natuurbehoud (IN) heeft in het kader van de opmaak van het MER voor dit project al een uitgebreid advies opgemaakt voor alle betrokken diensten (EVERAERT, 2003). Dit advies zit te uwer informatie in bijlage. Op het MER en de samenvatting van het conformiteitsonderzoek hebben wij bijkomend nog enkele opmerkingen die hieronder zijn weergegeven, alsook een verduidelijking van ons eerder advies in bijlage.

Tijdens de werken voor de aanleg van het Kluizendok was een paar jaar geleden een waterplas/moeras gecreëerd waarop al vrij snel nationaal tot internationaal belangrijke aantallen watervogels werden vastgesteld. In het verdere verloop van de werken zou dit terrein volgens de industriële plannen weer opgespoten worden. In het advies IN.A.2003.15. (EVERAERT, 2003) en het MER zelf werd daarom een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de (toen nog) huidige situatie ('referentiesituatie') en de moeilijk te bepalen 'mogelijk toekomstige situatie' op het moment dat het Kluizendok en bijhorende industriële ontwikkeling voltooid zouden zijn. Ondertussen zijn de plannen voor het opvullen van het betreffende pleistergebied ook grotendeels uitgevoerd.

Vanuit ornithologisch standpunt kunnen we aan de hand van de ons beschikbare gegevens het windturbineproject positief adviseren, op voorwaarde dat er garanties komen dat de geplande industriële ontwikkeling rondom het Kluizendok ook effectief grotendeels wordt uitgevoerd zodat het betreffende terrein (zie boven) in de directe nabijheid van de geplande windturbines (excl. het dok en kanaal zelf) niet meer aantrekkelijk is voor grote aantallen overwinterende watervogels op het moment dat de windturbines er staan. Het gaat hierbij niet alleen om het tijdelijk gecreëerde pleistergebied dat ondertussen al 'grotendeels' is opgespoten (en dus niet meer aantrekkelijk is). Tijdens de verdere afwerking van het Kluizendok is het immers denkbaar dat er opnieuw een interessant pleistergebied zou ontstaan in de directe nabijheid van de geplande windturbines. Wij bedoelen daarmee een relatief groot pleistergebied waar mogelijk nationaal tot internationaal belangrijke aantallen kunnen voorkomen gedurende een langere periode (hele winterperiode of langer). Vooraleer een vergunning te verlenen voor de bouw van de windturbines dient dit aspect dus nog eens nagegaan te worden bij de betrokken diensten (havenbedrijf).

Indien er geen garantie kan komen voor de bovengenoemde voorwaarde, dient in afwachting van eventueel noodzakelijk bijkomend onderzoek het voorzorgsprincipe toegepast te worden en kunnen de windturbines er voorlopig niet komen. Het voorzorgsprincipe staat immers duidelijk beschreven in de Vlaamse Omzendbrief EME/2000.01, de Europese Vogelrichtlijn en de Conventies van Ramsar, Bonn en Bern. Wij vermoeden echter dat die garantie er wel zal komen, maar zijn van oordeel dat AROHM daar toch een bevestiging van moet krijgen.

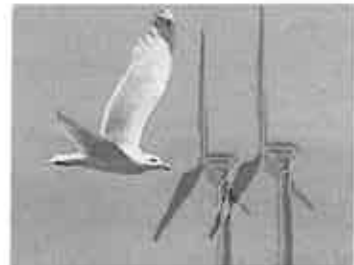
De volledige uitvoering van die voorwaarde zal uiteraard nog kunnen afhangen van een aantal factoren/beslissingen betreffende de noodzakelijke instandhouding van de aanwezige watervogels in de hele Gentse Kanaalzone in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en de Conventies van Ramsar, Bonn en Bern. We verwachten echter wel dat er ook na de volledige realisatie van het Kluizendok en bijhorende industriële ontwikkelingen uiteraard nog steeds nationaal en internationaal belangrijke aantallen watervogels zullen blijven voorkomen op de diverse dokken en het kanaal. Dit was immers ook al het geval nog voor het tijdelijk ontstaan van het bijkomende pleistergebied aan de werken voor het Kluizendok. Het gebied de Gentse Kanaalzone werd om die reden (kanaal en dokken) immers ook als Important Bird Area (IBA) opgenomen in het naslagwerk Important Bird Area's in Europe (HEATH & EVANS, 2000) dat door Europa als maatstaf wordt gebruikt om te beoordelen in hoeverre een lidstaat zijn aanwijzingsverplichting voor Vogelrichtlijngebieden is nagekomen.

Hoogachtend,

Joris Everaert

Wetenschappelijk attaché – Bioloog

Project: "Effecten van windturbines op habitatgeschiktheid met betrekking tot vogelpopulaties: lange termijn monitoring en adviesverlening"

Referenties:

EVERAERT, J., 2003. Inplanting van 11 windturbines langs het Kluizendok te Gent Zeehaven. Aanbevelingen in het kader van een mogelijke impact op vogels. Risico-evaluatie op basis van de referentietoestand en geplande toekomstige situatie. Advies van het Instituut voor Natuurbehoud. Nota IN.A.2003.15., Brussel.

HEATH, M.F. & EVANS, M.I. (eds.), 2000. Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation. 1: Northern Europe. Cambridge, UK: BirdLife International (BirdLife Conservation Series No, 8).

Meer algemene informatie over "windturbines en vogels" zie ook www.instnat.be (kenniscentrum-fauna-vogels) en Birdlife-Bern document T-PVS/Inf (2003) 12 ; op website http://www.coe.int/T/E/Cultural_Co-operation/Environment/Nature_and_biological_diversity/Nature_protection/sc23.asp#TopOfPage